

TOVAČOVSKÝ *Kamelot*

Červen 2021

číslo 2

cena 15 Kč

Z obsahu

- Informace z MěÚ
- ZŠ a MŠ Tovačov
- Z historie města
- Ze sportu
- Příspěvky čtenářů
- Kalendář akcí 2021
- Inzerce

Druhé číslo Kamelotu vychází se zpožděním. Teď už jsme ale schopni podat všem čtenářům informace o nadcházejících akcích, které se v tomto roce uskuteční především ke kulatému výročí města Tovačova.

Některé plánované události se podařilo přesunout, některé se bohužel rušily. Ty, které zůstaly, jsou nahuštěny především do dvou prázdninových měsíců, tak to snad nebude příliš kontraproduktivní.

V Tovačově se v letošním roce slaví hned několik výročí. Oddíl kopané TJ Sokol Tovačov slaví 100 let od svého založení, oddíl stolního tenisu 55 let. Kynologický klub letos oslaví také kulaté padesátileté výročí od svého založení. Všechny organizace se snaží své „narozeniny“ připomenout organizací veřejných akcí. Proto vás fotbalisté rádi přivítají ve svém areálu Pod Břízami po-

slední víkend v červnu, stolní tenisté se připomenou v září. Kynologové své plány oslav museli kvůli onemocnění COVID přehodnotit a svou plánovanou květnovou akci zrušit.

Oslavy 700 let města Tovačova byly plánované na 5. června. Bohužel se také nemohly uskutečnit. Snad bude možné si je vynahradit na konci prázdnin – 28. srpna. Narozeniny města budou ale připomenuty i při hodových oslavách, které se letos uskuteční v sobotu 25. září, kdy proběhne hlavní hodový program. Svátek svatého Václava letos bude ve znamení „Setkání Hanáků“.

V sobotu 2. října si ještě připomeneme jedno výročí – 155 let od poslední bitvy Prusko-rakouské války. Rekonstrukce bitvy proběhne tentokrát v areálu zámeckého parku.

Kalendář všech plánovaných akcí najdete uvnitř tohoto čísla Kamelotu.

Informace z městského úřadu

Stavební práce ve městě

V posledním kamelotu jsme Vás informovali o hlavních investičních akcích, které bychom chtěli během letošního roku uskutečnit. Do dnešního dne se nám již podařilo provést kompletní opravu a modernizaci bytu č. 3 na Náměstí č. p. 25. Stavební práce byly prováděny pomocí pracovníků údržby města a byt byl zahrnut do žádosti o poskytnutí dotace.

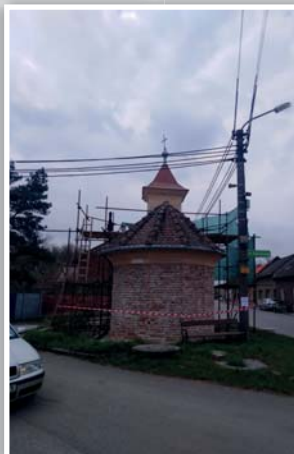
Během zimního období jsme vyrobili a osadili dřevěné výplně do plotu bývalé školské zahrady v ulici Cimburkova. Původní výplně již byly ve velmi špatném stavu, někde dokonce nebyly vůbec. V průběhu roku bychom ještě opravili a natřeli podrovnávku a zděné sloupky.

Využili jsme příznivého počasí a pustili jsme se do provedení mlatového povrchu v areálu zámku pod Spanilou věží. Původní příjezdová cesta byla vysypána drceným kamenivem a vzhled komunikace kazil dojem při vstupu na hlavní nádvoří. V daném úseku byly provedeny ze žulových kostek obruby, původní podklad byl odebrán a bylo provedeno nové podkladní lože z drčeného kameniva. Finální vrstvou je hutněný drčený vápenec. Přístupová cesta je tak vodě propustná.

Menší, ale také velmi důležitou akcí bylo provedení opravy zidky v prostorách školního hřiště. Loni na podzim nám zde část zidky spadla, ale z důvodu nepříznivých povětrnostních podmínek jsme museli provést nové zdivo až letos. Nyní je zdivo dokončeno a budeme provádět pouze povrchovou úpravu zidky.

V současné době probíhají stavební práce na bytě v bytovém domě č. p. 531, který je také zahrnut do žádosti o poskytnutí dotace od Ministerstva financí ČR. Další započatou stavební akcí je oprava kapličky v Anníně a práce na opravách chodníků. Prvním úsekem je prostor před prodejnou COOP v ulici Nádražní, kde zároveň vybudujeme bezbariérový přístup do prodejny. Opravovaný úsek tak navazuje na chodníky, které byly provedené v loňském roce.

*Marek Svoboda, starosta
Jaroslav Vrána, místostarosta*

Propustek na ulici Nádražní potřeboval vyčistit.

Tento propustek je důležitý na odvádění vody kolem sídliště Zvolenova do říčky Splavské, jinak se spodní voda drží ve sklepech panelových domů a na přilehlých polích. Město Tovačov požádalo Povodí Moravy a hasiče o vyčištění uve-

deného propustku. Krácející bagr z povodí vytěžil nánosy bahna a tlejícího listí. Hasiči z tovačovské jednotky tlakovou vodou pročistili betonové roury. Tento úkol nebyl jednoduchý, hasiči byli v nepromokavém obleku více než po pás ve

vodě. Tlakovou proudnicí na 4metrovém háku proplachovali propustek až do jeho středu, a to z obou stran. Práce byla fyzicky náročná, ale snažení se vyplatilo. Hasiči propustek pročistili a voda protéká.

Marek Svoboda, starosta města

Výsadba na sídlišti Zvolenov

V letošním roce město využívá první schválenou dotaci na výsadbu zeleně z dotačního programu NPŽP – výzva č.9/2019 výsadba zeleně, sídliště Zvolenov.

Pandemická situace nám neumožnila výsadbu za účasti široké veřejnosti. Samotnou výsadbu proto provedla údržba města, komise pro životní prostředí za asistence architektky Ing. Olgy Žákové. Tento projekt obsahoval výsadbu 18 různých druhů stromů v celkovém počtu 40 ks, maximální celková cena projektu 250 000 korun. V projektu jsou zahrnuty prostředky na pořízení závlahové techniky za cenu 40 000 korun, pořízení materiálu – kůly, nátěry za cenu 20 000 korun, podání žádosti, výsadba, posudek 50 000 korun. Struktura vysazených stromů je rovnoměrně rozmístěna po sídlišti, má plnit ekologickou a spo-

lečenskou funkci a má především okrasný charakter. Zeleň snižuje prašnost, hluk i teplotu, působí esteticky a zároveň prostor sídliště oživí půvabem květu a zastíní prostor svými listy. S výsadbou povinnosti nekončí, údržba o stromy bude zajištěna po dobu 10 let. V prvních 2 letech bude péče intenzivnější – pravidelná zálivka, výchovný řez, kontrola kotvení a úvazů. Po vzrůstu úklid listí, prořez větví. Za pomoc při výsadbě děkujeme všem zúčastněným, při velikosti stromů to byla docela dřina.

Doufáme, že si obyvatelé sídliště vysazených stromů budou vážit, že je budou ochraňovat a budou se podílet na jejich vzrůstu.

*Svoboda Marek, starosta města Tovačova
Vrána Jaroslav, místostarosta města Tovačova*

Základní škola

Převzato ze školního časopisu Podlavičnick 5/2021

Poděkování panu řediteli

Rádi bychom vám čtenářům předložili plné znění dopisu, který jsme my, zaměstnanci ZŠ a MŠ Tovačov, adresovali Radě města Tovačov a ve kterém jsme chtěli poděkovat našemu panu řediteli za jeho práci v této obzvláště náročné době. Osobně jsme dopis předali i s poděkováním nejprve panu řediteli a v době, kdy budete číst tento článek, bude i v rukách členů Rady města Tovačova, a to i s podpisy 56 zaměstnanců naší školy. Velmi si vážíme lidského a vstřícného přístupu pana ředitele a oceňujeme jeho flexibilitu a kreativitu, bez nichž by to v době letošní komplikované výuky snad ani nešlo.

Poděkovali jsme samozřejmě také paní zástupkyni, která má nemalý podíl na správném chodu školy.

*zaměstnanci ZŠ a MŠ Tovačov
Rada města Tovačov
Tovačov 21. 5. 2021
Náměstí 12, Tovačov 751 01*

Poděkování řediteli ZŠ a MŠ Tovačov

Vážení členové Rady města Tovačov,

za všechny níže podepsané zaměstnance ZŠ a MŠ Tovačov bychom rádi chtěli touto cestou poděkovat jejímu řediteli Mgr. Bc. Leonu Bouchalovi. Chtěli bychom ho podpořit v jeho práci, která byla a je v době covidové pandemie obzvláště nelehká. Velmi dobře si uvědomujeme, s čím se v pozici ředitele musel a musí potýkat. Mnohdy dokázal téměř nemožné a často prozíravě podnikl kroky, které se v následující době ukázaly jako

nejlepší řešení. Povedlo se mu toho opravdu hodně. Zajistil vyučujícím nové notebooky pro distanční výuku, žákům potencionálně ohroženým neúspěchem pak umožnil individuální přístup ke vzdělávání. K velké spokojenosti vyučujících i žáků a jejich rodičů zajistil jednotný systém pro distanční výuku Office 365. V průběhu tohoto školního roku nám zaměstnancům pravidelně předává aktuální informace z právních předpisů vztahujících se nejenom k výchovně vzdělávacímu procesu, ale i zajištění provozu Základní školy a Mateřské školy i školní jídelny, který je narušen epidemií Coronaviru. Orientace ve stále se měnících nařízeních pro nás není vůbec jednoduchá.

Děkujeme panu řediteli za včasné zajištění ochranných pomůcek pro zaměstnance mateřské i základní školy (roušky, štítý, respirátory) a za vstřícnost a ochotu při vyřizování telefonátů s aktuálními informacemi pro rodiče dětí z MŠ i ze ZŠ, a to i v době mimo svou pracovní dobu, často i v podvečerních hodinách.

Naše poděkování patří panu řediteli také za podporu při řešení složitých výchovně vzdělávacích podnětů od zákonných zástupců žáků i České školní inspekce. A v neposlední řadě za zajištění průkaznějších PCR testů za vaší finanční podpory, které zjednodušují celý proces testování žáků a umožní testovaným dětem další volnočasové aktivity.

Pan ředitel je nám oporou v této složité době a my si jeho pomoci a podpory velmi vážíme.

zaměstnanci ZŠ a MŠ Tovačov

Perličky ze školních lavic (zpoza monitoru)

- Utvoř 3. osobu jednotného čísla přítomného času od slovesa dříť:
On dřeje.
- Doplni i/y do věty: Cestující byl_ obtěžkáni zavazadl_.
Cestující byli obtěžováni zavazadly.
- Kdo je to reformátor?
Měníč pravidel od základu.
- U sloves určujeme čas:
minulý, budoucí a současný
- Doplni vhodnou koncovku -i, -y, -a do věty Babičky odpočíval_.
Babičky odpočívalo.
- Při doplňování koncovky slovesa si pomáhej ukazováním na podmět TI, TY, TA:
ti vanilkové rohlíčky voněli
ti babičky odpočívali
- ti dveře se zabouchli
- Který umělecký směr 20. století usiloval o to, aby stavby byly technicky dokonalé?
Malíř Pablo Picasso.
- Zámek Lednice byl postaven v romantismusu.
- Jak dlouho trvala doba temna, která nastala po bitvě na Bílé hoře?
Dvě hodiny.
- Kolik českých pánů bylo popraveno na Staroměstském náměstí v roce 1621?
500 000.
- Který slavný Čech musel v době temna do vyhnanství?
Svatopluk Čech
- Staré pověsti české napsal Jirka Alois.
(dodala p. uč. Marcela Harašková a p. uč. Alena Borková)

Naši deváťáci

Stejně jako v loňském roce jsme se rozhodli vyčlenit v květnovém Podlavičnicku místo pro naše deváťáky. Chceme vám je představit a také jim dát prostor, aby předali své vzkazy učitelům a ostatním žákům školy.

Takže nám dovolu, abychom vám představili třídu 9. A, jejíž třídní učitelkou je paní učitelka Jana Ticháčková, a třídu 9. B, jejíž třídním učitelem je pan učitel Tomáš Šilha.

Představujeme vám absolventy třídy 9.A Na co ze školy budeme nejvíce vzpomínat?

- Na učitele a na spolužáky (Martina Urbanová)
- Na učitele a naši třídu. (Anna Svobodová)
- Hlavně na učitele a na třídu (Ondřej Kohn)
- Hlavně na naši třídu a na učitele (Štěpán Vrána)
- Na třídu a na některé učitele (Jakub Hanzlík)
- Na učitele a spolužáky (Lucie Ossosová)
- Na naši třídu a učitele (David Klimt)
- Na spolužáky a učitele (Martina Havelková)
- Na naši třídu a učitele (Darina Přecechtělová)

Co bychom chtěli vzkázat učitelům

- Jste dobří, že jste to s námi zvládli až do devítky. (Martina Urbanová)
- Ať to zvládnou ve škole ještě dlouho. (Ondřej Kohn)
- Je dobrý, že jste to s námi zvládli až do devítky. (Jakub Hanzlík)
- Ať vydrží ve škole ještě dlouho. (Lucie Ossosová)
- Děkuje vám za vaši podporu. (Anna Svobodová)
- Děkuje vám. (David Klimt)
- Děkuje vám za vaši trpělivost. (Martina Havelková)
- Děkuje vám za vše. (Darina Přecechtělová)

Co bychom chtěli vzkázat žákům

- Učte se, ať se dostanete na školu, na kterou chcete jít (Martina Urbanová)
- Nebudte drzí na učitele. (Ondřej Kohn)
- Učte se, bude to potřeba. (Anna Svobodová)
- Nebudte blbí. To, co vám teď přijde vtipný, vám za pár let přijde jako úplná blbost. (David Klimt)

- Pořádne se uče a nekašlete na to. (Martina Havelková)
- Uče se! (Darina Přecechtělová)

Co se nám ve škole nejvíc líbilo

- Výlety (Martina Urbanová)
- Přestávky (Štěpán Vrána)
- Volné hodiny a přestávky (Lucie Ossosová)
- Přestávky a volné hodiny (Ondřej Kohn)
- Výlety, přestávky (Anna Svobodová)
- Volné hodiny (Jakub Hanzlík)
- Přestávky, výlety a volné hodiny (Martina Havelková)
- Volné hodiny (Darina Přecechtělová)

Představujeme vám absolventy třídy 9. B

Na co že školy budu nejvíce vzpomínat?

- Natálie Buchtová: Na hodiny s paní učitelkou Ticháčkovou a paní asistentkou Řihoškovou.
- Miroslav Dvořáček: Na kamarády a kamarádky.
- Šimon Frömel: Nejvíce budu vzpomínat na incident na výletě škole v přírodě.
- Nikola Horáková: Na chvíle strávené se spolužáky a na hodiny zeměpisu a ruštiny s p. uč. Ticháčkovou
- Nella Kuchaříková: Na spolužáky.
- Patrik Malcánek: Na spolužáky, kamarády a na některé učitele, a hlavně na naši paní asistentku.
- Michal Olejníček: Pravděpodobně na nic, minulost musí být zapomenuta.
- Lukáš Sládeček: Na spolužáky a to, co jsme s nimi vyvedli.
- Kateřina Šálková: Na zážitky s kamarády.
- Marek Válek: Na spolužáky, učitele a zábavu, co jsem si užil.
- Patrik Vojtašek: Na kamarády a učitele a hodně zážitků a hodně problémů.
- Ondřej Hopan: Na přestávky a na volné hodiny a na spolužáky a kamarády.
- Adéla Vymětalová: Na zkoušení, paní uč. Ticháčkovou, brambory že školní jídelny, paní Řihoškovou a paní Adlerovou.
- Lenka Zatloukalová: Na spolužáky, učitele a různé výlety.

Co bys vzkázal/a učitelům?

- Natálie Buchtová: Aby měli nervy na jejich nadcházející žáky.
- Miroslav Dvořáček: Ať učí, jak učí, a že jim děkuji, co mě naučili.
- Šimon Frömel: Velmi pevné nervy, protože je budou ještě potřebovat.
- Nikola Horáková: Aby se jim dařilo, nevzpomínali na nás ve zlém, a aby neztratili nervy se žáky
- Nella Kuchaříková: Aby vás žáci nešťvali.
- Patrik Malcánek: Většinou bych vzkázal, ať jsou pořád takoví, jací jsou a ať se jim daří.
- Michal Olejníček: Děkuji za vše a váš čas.
- Lukáš Sládeček: Pevné nervy do budoucna.
- Kateřina Šálková: Hodně nervů se žáky po této situaci.
- Marek Válek: Mnoho zdaru, štěstí a pevné nervy.
- Patrik Vojtašek: Děkuji za vše.
- Ondřej Hopan: Aby se všem dařilo.
- Adéla Vymětalová: Děkuji za snahu a trpělivost.
- Lenka Zatloukalová: Děkuji za vše, co mě naučili a ať na nás vzpomínají v dobrém.

Co se vám ve škole líbilo?

- Natálie Buchtová: Nejvíce společné třídní výlety.
- Miroslav Dvořáček: Líbilo se mi prostředí a ochota většiny učitelů.

- Šimon Frömel: Vtipná přirovnání, díky kterým se učivo lépe zapamatovalo. Modernizace.
- Nikola Horáková: Přístup některých učitelů k žákům a náš kolektiv ve třídě.
- Nella Kuchaříková: Kolektiv ve třídě.
- Patrik Malcánek: Nebyly tu zvlášť velké problémy a bylo to tu v pohodě.
- Michal Olejníček: Nelze vyjádřit nebo říct, co se mi zde líbilo, nedokážu si vybavit jedinou pozitivní věc.
- Lukáš Sládeček: Zábava se spolužáky.
- Kateřina Šálková: Nejvíce se mi líbil náš kolektiv ve třídě.
- Marek Válek: Zábava se spolužáky.
- Patrik Vojtašek: Volné hodiny, přestávky.
- Ondřej Hopan: Prostředí a učebna chemie.
- Adéla Vymětalová: Kolektiv naší třídy.
- Lenka Zatloukalová: Skvělý kolektiv a přestávky.

Co bys vzkázal/a žákům?

- Natálie Buchtová: Aby si základku užili, dokud můžou.
- Miroslav Dvořáček: Ať se pořádně učí a dostanou se na své vysněné povolání.
- Šimon Frömel: Má to cenu!
- Nikola Horáková: Učte se a užívejte si čas se spolužáky, protože 9 let uteče jako voda
- Nella Kuchaříková: Užijte si to tu.
- Patrik Malcánek: Učte se, než bude pozdě a nebuďte líní.
- Michal Olejníček: Pozor na to, co si přejete.
- Luciana Skopalová: Ať nepodceňují učení obzvlášť v matematice a češtině, protože se to mnohdy nezdá, tyto věci budete v životě potřebovat. Přeji vám život plný úspěchů. :)
- Lukáš Sládeček: Ať se jim dobře učí a ať jim to rychle uteče.
- Kateřina Šálková: Vy, co budete dělat přijímačky, tak je nepodceňujte a učte se.
- Marek Válek: Hlavně se učte, budete to potřebovat a dávejte na sebe pozor ve škole i mimo školu.
- Patrik Vojtašek: Hodně štěstí.
- Ondřej Hopan: Dobře se učte, dávejte pozor. Hlavně v matematice, protože když se to nenaučíte teď, v budoucnosti to budete mít těžké, buďte na sebe hodní, půjčujte si věci a nedělejte „bordel“.
- Adéla Vymětalová: Nikdy nemějte stresy ze zkoušení a testů, jde jen o jednu známku.
- Lenka Zatloukalová: Ať se jim daří a ať si užívají každý okamžik na základní škole.

Přejeme všem absolventům šťastné vykročení nejen do nových škol.

redakce časopisu Podlavičník a Tovačovský kamelot

Z historie města

Tovačov 700 let městem

(pokračování z čísla 1/2021)

V roce 1327 král Jan Lucemburský zastavil tovačovské zboží. Novým držitelem se stal Bernart z Lipnice, předek významného rodu – pánů z Cimburka. Za ních se Tovačov stal hospodářským a správním centrem panství, které se koupí dalších osad stále rozrůstalo a nabývalo na významu.

Rod pánů z Cimburka byl starý panský rod s kořeny v Čechách. Své jméno získali ve 13. století podle hradu Cimburk u Kutné Hory (dnes již neexistujícího). Rod se záhy rozdělil na několik větví, moravská větev brzy zastínila větev českou.

Na sklonku 40. let 14. století předal Bernart tovačovské zboží svému synovi Albrechtovi. Roku 1349 se poprvé psal Albrecht na Tovačově jako na svém hlavním sídle. Počínaje jím, se Tovačov stal hlavním sídlem moravské větve Cimburků. Synové Albrechta Tovačovského a především vnukové v 15. století „povznegli rod Cimburků tak vysoko, že nikdy předtím se v takové slávě nezaskvěl“ (J. Halada).

Syn Albrechta – Ctibor Kazka – se psal na Tovačově už v roce 1355, v roce 1358 – po smrti svého otce převzal veškerý majetek a práva k němu. V roce 1359 mu markrabě Jan Jindřich udělil tovačovské zboží lénem, a tím v podstatě stvrdil dědičnost statků v rodině Cimburků. Ctibor Kazka byl dobrý hospodář, jako hlavní rodové sídlo si zvolil Tovačov, a proto zde začal cílevědomě budovat sídelní a majetkovou základnu rodu, kterou neustále rozšiřoval.

Po smrti otce převzal panství syn – Bernart II. a po jeho smrti v roce 1408 přešla držba Tovačova na bratra Albrechta II. Ve zvelebování Tovačova šel Albrecht ve šlépějích svého otce. V roce 1411 udělil měšťanům právo výhradního dodávání piva na tovačovské předměstí a do vsí Ivaně, Výklek, Oplocan a Lobodic. Měšťané rovněž získali právo regulovat v uvedených vsích ve svůj prospěch šenk vína.

Albrecht II. z Cimburka zemřel v roce 1412. Tovačov přešel cestou dědictví na syna Jana a dá se říci, že právě Janem začala nejvýznamnější éra v dějinách hradu a města Tovačova. Jan byl horlivým vyznavačem kalicha, proto na své statky povolal husitské kněze, a tím se

u nás husitství pevně zakořenilo. Tovačov byl v tomto období považován za věrné centrum umírněného husitismu v rámci Moravy. Některé historické prameny přímo uvádí, že na tvrzi tovačovské bývalo velmi hlučno od lidu válečného. Tvrz ale byla chráněna rybníky a vodou kolem ní. V roce 1422 se stal Tovačov nejdůležitějším opěrným bodem husitů na střední Moravě. Tovačovský hrad byl v té době nepochybně řádně opevněn a udržován v náležitém obranyschopném stavu. Během husitských válek se Jan z Cimburka stal všeobecně respektovaným, prvním velmožem v zemi. V roce 1437 byl Albrechtem Habsburským jmenován do úřadu moravského zemského hejtmána, v němž setrval až do roku 1460. Tímto dovršil svůj mocenský i politický vzestup a stanul na prvním místě tehdejší moravské společenské scény.

Role Jana z Cimburka jako rozhodujícího muže Moravy se nutně musela odrazit na jeho sídelním Tovačově. Zdejší hrad byl i hlavním sídlem Janovy manželky – Žofie z Kunštátu. Právě do Tovačova se Jan vracel, pokud ho úřední povinnosti nezdržovaly v některém z obou hlavních měst země. Na Tovačově se často rozhodovalo o věcech týkajících se osudu celé země.

I Jan – stejně jako jeho předkové, se vyznačoval tím, že byl velmi dobrý hospodář, který myslel na své poddané a vždy se snažil o vzrůst panství a o jeho rozkvět. V roce 1443 zprostil své poddané v Ivaní povinnosti stavět hlásky na tovačovské vodní tvrzi. V roce 1454 přijal do Tovačova židy, kteří byli vyháněni z moravských královských měst, a umožnil jim zřídit zde svou obec. Měšťanům rozdělil pozemky panského dvora za účelem zřízení purkrechtských zahrad a roku 1459 potvrdil právo na odúmrtí. Jan zemřel v lednu v roce 1464.

Jen málokdy se v dějinách podaří, aby syn překonal úspěšného otce. Ctibor – syn Jana z Cimburka – to ale dokázal. Byl všestrannou osobností – výborný hospodář, diplomat, válečník, právník, náboženský spisovatel, stavitel, politik. Narodil se 4.4.1438. Otec Jan jej vedl k praktickému myšlení a reálnému úsudku. Už od mládí jej brávil na sezení panského soudu

a zemského sněmu. Ctibor tak měl možnost důkladně poznat právo a zemské zřízení. Po smrti svého otce Jana se přestěhoval natrvalo do Tovačova i se svou ženou Eliškou z Melic a stal se pokračovatelem otcových myšlenek. Vrozené diplomatické a vojenské schopnosti uplatnil ve službách krále Jiřího z Poděbrad, s jehož neklidnou vládou byly spojeny domácí války s katolickou šlechtou a války s uherským králem Matyášem Korvínem.

V roce 1471 přivedl osobně Vladislava II. Jagelonského ke korunovaci. Král se mu zato odvděčil tím, že potvrdil Ctiborovo hejtmanství na Moravě a dále jej jmenoval kancléřem České koruny.

Po uzavření smíru mezi Vladislavem a Matyášem v roce 1475 přijali na novém zasedání sněmu v Brně moravští stavové usnesení a současně zvolili nejvyšším moravským zemským hejtmánem právě Ctibora. Oba králové tento návrh přijali a potvrdili. Od té doby disponoval Ctibor téměř neomezenou mocí v zemi. Správa země byla prakticky v jeho rukách. Svou osobní autoritou, vážností, státnickou moudrostí a diplomatickým umem dokázal urovnat spory mezi moravskými stavy a získat jejich uznání. Podle jeho úmluvy byl stanoven organizační řád na zasedání sněmu a také navrhl, aby se zápisy do moravských zemských desek neprováděly v latině, ale v češtině.

Jeho Kniha tovačovská je uznávaným právním kodexem až do dneška a na Moravě tehdy plnila funkci nevyhlášené zemské ústavy.

Mocenský vzestup Cimburků se nutně musel projevit i na jejich panství. Trvale dbali o prosperitu Tovačova. V šedesátých letech 15. století založil Ctibor Nové město. V roce 1475 sloučil Staré město s Novým v jeden celek s jedním náměstím a ohrazením. Zřídil tzv. Paní dům, který byl určen pro svobodné ženy a vdovy ze zámku a byl osvobozen od daní, dávek a robot. Od krále Vladislava Jagellonského se Tovačovu dostalo několik významných privilegií. Od roku 1473 měl právo pečeti zeleným voskem a právo dvou trhů a od roku 1492 získal právo pečeti červeným voskem a právo 3. a 4. trhu a rovněž potvrzení starého městského znaku.

Do dějin se Ctibor zapsal také jako

stavitel. Při přestavbě hradu započaté asi r. 1483 uplatnil jako u první stavby na sever od Alp prvky nového uměleckého směru – renesance, směřující z Itálie do celé Evropy.

V roce 1492 král Vladislav II. v listině z 18. února potvrdil městu jeho starý znak. (Na modrém štítě stojí na zeleném trávníku dvě okrouhlé věže, každá s jedním oknem v dolním a dvěma obdélnými okny v horním patře, s cimbuřím o třech stínkách a s valbovou střechou se dvěma makovicemi. Pravá věž je červená, levá bílá. Mezi věžemi stojí na trávníku erb pánů z Cimburka, totiž štít se šesterým cimbuřím střídavě v barvě stříbrné a červené, na štítu spočívá kolčí helm en face s červenou – bílými pokrývadly a se třemi pavími péry v klenotu.) Významné politické a společenské po-

stavení Ctibora a věhlas moudrého a rozvážného muže pozvedly Tovačov na úroveň nejprřednějších šlechtických zámek se stal nejnavštěvovanějším střediskem moravské šlechty. Scházeli se zde příbuzní, přátelé. Konaly se zde porady, jednání a panské sjezdy.

Tovačov byl tehdy středem celé Moravy.

Ctibor zemřel v roce 1494 a zámek po něm zdědil jeho nezletilý synovec Adam, který ale také záhy odešel navždy bezdětný – v roce 1502. Jeho smrtí vymřeli mo-

1539
Ctibor předává králi knihu Hádání...

ravští pánové z Cimburka po meči. O rok později jej koupil získal Vilém z Pernštejna a na Helfštejně, nejvyšší hofmistr království českého, ale o tom až zase příště.....

kvetažaj

Před sto osmdesáti lety se narodil prostějovský rodák a architekt Max Fleischer

Narodil se 29. března 1841 v domě č. 20 v židovské čtvrti. V matrikách byl zapsán pod jménem Meier Fleischer. V Prostějově absolvoval jen základní vzdělání. Potom studoval na německé reálce v Olomouci. V roce 1859 začal studovat na c. k. Polytechnickém institutu ve Vídni a od roku 1863 studoval architekturu na Akademii výtvarných umění.

Po ukončení studia pracoval v architektonické kanceláři Friedricha von Schmidta a společně s ním se podílel na projektu stavby vídeňské radnice. Fleischerovu práci na této stavbě připomíná sochařský portrét na radničním portálu.

Max Fleischer se věnoval především stavbám na zakázky židovských obcí. Projektoval a stavěl synagogy, hřbitovní obřadní síně a hrobky. Při jejich realizacích uplatňoval novogotický sloh, který nebyl pro tyto stavby typický.

Ve Vídni byly podle jeho projektů postaveny čtyři synagogy. Tři z nich byly zničeny za tzv. křišťálové noci z 8. na 9. listopadu 1938. Zachovala se jen synagoga nacházející se v areálu Všeobecné nemocnice. Původně byla trafostanice. V roce 1990 byla znovuobjevena a rekonstruována podle původních plánů.

Stejně tak se bohužel nezachovaly jím navržené synagogy v Českých Budějovicích, Pelhřimově a v Brně na Ponávce. Navštívit tak můžeme jen dva objekty pocházející z dílny architekta Fischera: obřadní síň na židovských hřbitovech v Tovačově (1889) a v Mikulově (1898).

Řadu zakázek vytvořil v blízkém Tovačově pro majitele panství, velkostatkáře a průmyslníka rytíře Davida Gutmanna. V novorenesančním stylu navrhl tzv. vídeňské křídlo zámku. Podílel se na restaurování původních zámeckých prostor a věží a na renovaci hlavní zámecké věže. Je také autorem plánů budovy

obecné školy v Tovačově.

V Prostějově navrhl pro sladovníka a právníka Karla Hamburgera plány domu na Pernštýnském náměstí č. 7. Původní stavba zvaná knížecí dům byla odstraněna a na jejím místě byla v letech 1890–1891 firmou R. Konečný & J. Nedělník postavena novostavba domu. Třípodlažní objekt nás zaujme především rohovým válcovým arkýřem s cibulovou střechou a lucernou a bohatě zdobenou novorenesanční fasádou. Dům byl v roce 2008 opraven a od roku 2009 je nemovitou kulturní památkou.

Dalším už bohužel neexistujícím objektem byla budova sladovny firmy Gebrüder Hamburger & Singer v Mlýnské ulici č. 30 (dalšími majiteli byla od roku 1898 olomoucká sladovnická firma A. Haas a synové, od roku 1937 Moragro, Hospodářské družstvo a nakonec Zemědělský zásobovací a nákupní závod, objekt roku 2000 vyhořel a zbytky budov byly v roce 2008 demolovány).

Navrhl si i vlastní hrobku. Nachází se v židovském oddělení

Ústředního hřbitova ve Vídni. Má podobu goticko-romantické kaple. Její průčelní štít napodobuje štíty pražské staronové synagogy.

Max Fleischer zemřel 18. prosince 1905 ve Vídni. Na jeho tvorbu navázal jeho žák, architekt Johann Miedel, který převzal jeho ateliér a dokončil některé zakázky.

Max Fleischer byl c. k. stavebním radou a za podíl na stavbě vídeňské radnice obdržel od císaře Františka Josefa I. Zlatý záslužný kříž s korunou (1883). Jeho památku připomíná ve Vídni pamětní deska odhalená 20. listopadu 2008 na domě v VII. vídeňském okrese v ulici Neustiftgasse 64.

Zdroj a foto: historička Hana Bartková
<https://www.prostejov.eu/cs/aktuality-archiv/pred-sto-osmdesati-lety-se-narodil-prostejov-sky-rodak-a-architekt-max-fleischer.html>
red upraveno

Alois Procop von Kunsti a jedna památka na tovačovskou srážku ve Štýrském Hradci

V průběhu bojů u Tovačova 15. července 1866 směřoval hlavní úder pruských jednotek na rakouský pěší pluk č. 71. Poté, co bylo zřejmé, že nemůže nepřítele zastavit, byl velitel pěšího pluku č. 25 stojícího za ním plukovník šlechtic Alois Procop von Kunsti (1819–1866) odvolán ke štábu generálmajora hraběte Lothara Rothkircha nacházejícímu se za pozicemi 71. pěšího pluku. Tam však již nedošel, neboť byl po cestě zasažen střepinou granátu do břicha a na chvíli ho omráčila, ale přes to se udržel v sedle. Krátce na to byl zasažen kulkou, která mu roztržila koleno. Zraněný plukovník spadl z koně a zůstal ležet v obilném poli, kde ho našla hlídka vedená nadporučíkem Josefem Linhardtem a dopravila na rakouské obviště ve věrovanském mlýně.

Vzhledem k rychlému ústupu rakouských jednotek z bojiště byl plukovník ukryt majitelem mlýna Eduardem Hranáčem a jeho dcerou, aby nebyl Prusy nalezen. Následujícího dne se pak za dramatických okolností podařilo nepozorovaně odvézt zraněného do Olomouce, jak o tom píše dějiny pěšího pluku č. 25: „Nadporučík Josef Linhardt byl s jednou hlídkou, v níž se také nacházel voják Juhász od 9. setniny, vyslán do Nenakonic, aby přinesl zpět raněného plukovníka Kunstiho ležícího ve Věrovanech. Při té příležitosti byl nepřítelem, který právě vnikl do obce, odříznut a ocitl se v nebezpečí zajetí, nalezl přece příležitost k ukrytí a se třemi muži, které měl s sebou, se vyhnul pátrání nepřítele. Následujícího dne, kdy nepřítel sice vesnici opustil, ale okolí jím bylo ještě obsazené, prozkoumal voják Juhász terén na koni. Díky informacím, které přinesl, mohl nadporučík Linhardt se třemi muži nepřítelem neobjeven ustoupit do Olomouce. Plukovník Kunsti mohl být později na voze rovněž do-

praven do Olomouce.“ Verzi tohoto příběhu existuje několik, podstatné však je, že se podařilo zraněného plukovníka vyrvat nepříteli a dostat do bezpečí olomoucké pevnosti, kde se mu dostalo náležitého ošetření.

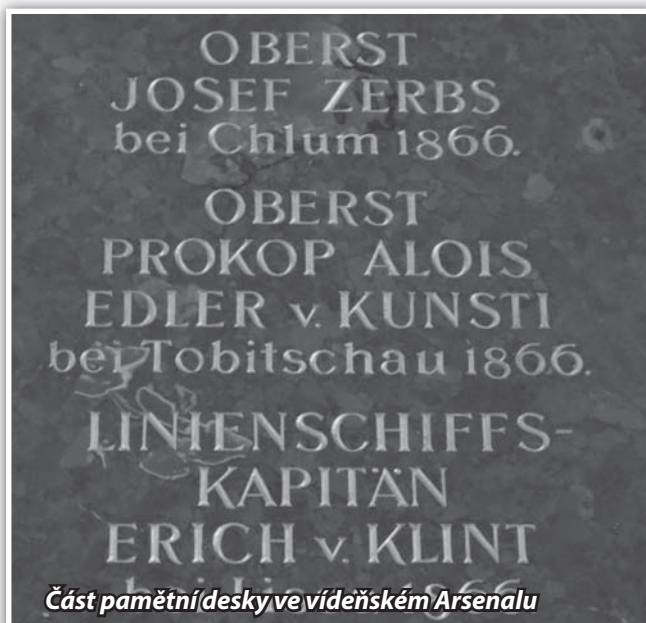
Přes veškerou péči, kterou mu mohla posádková nemocnice poskytnout, plukovník nakonec 2. listopadu 1866 zemřel na pyemii (sepsi – reakci organismu na infekci, neobdobně zvanou též otrava krve). Nepomohlo ani to, že o něj do poslední chvíle pečovala jeho manželka Marie von Bondakunsti (1825–1913). Umírajícího zaopatřil posádkový kaplan Theodor Lohrer a 4. listopadu bylo tělo zemřelého převezeno do rodného Štýrského Hradce (Graz), kde bylo uloženo do hrobky v katolické části hřbitova sv. Petra (St. Peter Stadtfriedhof). Zde se nachází deska zasazená do hřbitovní zdi s nápisem, který v překladu zní: *Alois šlechtic von Kunsti, c. k. plukovník a velitel pěšího pluku barona Mamuly. Narozen 15. května 1819, zemřel v Olomouci 2. listopadu 1866 na následky těžkého zranění utrpěného 15. července u Dubu. Hluboce želen svými rodinnými příslušníky. V hrobce je pohřben spolu se svými rodiči, svou manželkou i synem Aloisem Friedrichem Wilhelmem von Bondakunsti (1854–1930), který v rakouském námořnictvu dosáhl hodnosti viceadmirála.*

Jméno plukovníka Kunstiho je také uvedeno na jedné z pamětních desek umístěných v pantheonu vídeňského Arse-

nalu (Heeresgeschichtliches Museum), kde jsou zlatým písmem zaznamenána jména všech rakouských plukovníků a generálů padlých ve válkách v letech 1618–1918. Nechybí ani mezi jmény důstojníků a vojáků padlých u Tovačova, která jsou vytesána do nápisní desky ústředního pomníku tovačovského bojiště.

Ve Štýrském Hradci se nachází i další hrob spojený s válečnými událostmi u Tovačova. Na hřbitově u kostela sv. Leonharda je pohřben samotný velitel rakouské Severní armády polní zbrojmistr Ludwig von Benedek, který tovačovské srážce přihlížel ze svého postavení nedaleko Věrovan. To se mu málem stalo osudným, neboť po překvapivém přepadu rakouských dělostřeleckých baterií zaútočili jezdci ze západopruského kyrysnického pluku č. 5 i na nedaleký Benedekův štáb a vrchní velitel musel zachraňovat svůj život útekem přes řeku Moravu.

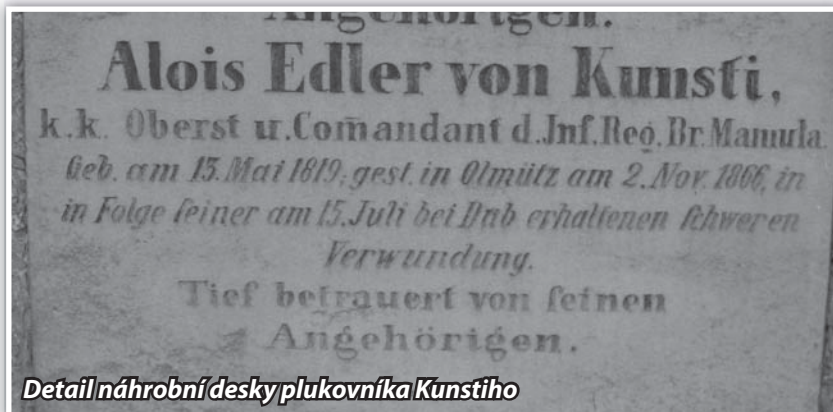
Jiří Synek, Komitét 1866

Část pamětní desky ve vídeňském Arsenalu

Hrobka rodiny Kunsti na hřbitově sv. Petra ve Štýrském Hradci

Detail náhrobní desky plukovníka Kunstiho

Různé

Farní dění

Vážení čtenáři Tovačovského kamelotu,

v tomto povelikonočním čísle Vás chci krátce seznámit s poněkud jinými aktivitami naší farnosti než doposud. Týkájí se pozemku, který farnost vlastní, totiž farní zahrady: na západní straně k ní přiléhá hřiště místní ZŠ, její jižní hranici tvoří ulice Podvalí a z východu na tuto zahradu navazuje vila Xavery Běhálkové a zdejší autobusové nádraží. Severní strana pozemku přechází do farního dvora a farní budovy.

Na naší zahradě se nachází v současnosti cca 50 ovocných stromů. Mnohé tam byly vysazeny za působení p. faráře Josefa Macka. Postupně je ovšem nutné zahradu omlazovat. Zmínit chci především 14 ks tzv. jugoslávské švestky, které sem byly vysazeny již před 8 lety. Stromy pěkně rodí a jejich velké plody

je radost sbírat - nejen na koláče... Během posledního půlroku přibýly další ovocné stromy: 10 broskvoní, 4 třešně, 3 jabloně a 1 višně. Krom toho bylo před 5 lety na farní zahradu vysazeno cca 100 ks sazeniček smrku lesního a 40 ks sazeniček jedle korejské, čímž jsme získali do budoucna možnost zajištění vánočních stromečků pro náš kostel. Shodou okolností byly k poslední vánoční výzdobě použity právě zmíněné stromečky. Touto cestou nabízím do budoucna vánoční stromečky i všem dalším zájemcům, bez ohledu na to, zda patří do naší farnosti či nikoli.

Na farní zahradu byla v minulém roce umístěna 2 včelstva, a to pro potřeby včelařského kroužku při místní ZŠ, který doposud vedli manželé Pietrakovi. Doufejme, že po ukončení pandemie bude činnost kroužku obnovena.

Letos na jaře jsme pokračovali v kácení některých dalších stromů. 2 ořechové stromy skáceli a pořezali členové místního Sboru dobrovolných hasičů. Zásah provedli: p. Petr Majar, p. Miroslav Doležel, p. Martin Pasz a p. Lukáš Smýkal. Dřevo ochotně poštěpkovali zaměstnanci Města Tovačova: pí. Veronika Rozsypalová, p. Tomáš Puchlo, p. Lukáš Smýkal a p. Petr Žák. Tři staré jabloně vykáceli a dřevo na další zpracování si rozebrali p. Jiří Macháček a p. Radek Pover.

Za veškerou pomoc při kultivaci farní zahrady, nejen co se týká výsadby stromů, ale též za další údržbu, především sekání trávy, chci všem ochotným pomocníkům a farníkům poděkovat. Již nyní se těším na možnost společného koštování úrody, kterou zahrada každoročně poskytuje.

P. František Urban, farář

Hanácké léto na kolejích

Vážení přátelé historické techniky, milí výletníci.

Podobně jako v minulých dvou letech, také letos budou po celé letní prázdniny na tovačovskou trať každou sobotu vyjíždět historické vlaky v rámci akce Hanácké léto na kolejích 2021.

Uplynulý rok byl pro nás všechny náročný a je dobře, že alespoň v létě jsme si mohli řádně odpočinout od všech (často až nesmyslných) opatření a nás, spolek Kroměřížská dráha, coby pořadatele Hanáckého léta na kolejích velmi potěšilo, že jste se našimi vlaky přišli povozit. A jezdili jste dokonce tak, že počet za léto přepravených cestujících překonal číslo 2000, stejně jako v roce 2019, který byl prvním rokem, kdy jsme pravidelné letní jízdy historických vlaků pořádali. Váš zájem je pro nás nesmírně důležitý, protože dává celému tomuto počínání smysl. Vždyť k čemu by tu vlastně vlaky byly, kdyby jimi nikdo nejedl?

Nicméně nelze na tomto místě nezmínit také partnery, kteří se o provoz vlaků Hanáckého léta zasloužili, přesněji pomohli pokrýt část finančních nákladů na provoz vlaků tak, aby ceny jízdného ve vlacích mohly být stále stejně „lidové“, jako když jsme v roce 2007 s pořádáním jízdy na tovačovské trati začínali. Těmi partnery jsou Olomoucký kraj, mikroregion Střední Haná, města Kroměříž, Tovačov, Chropyně a Kojetín, obce Uhřetice a Lobodice, závod GOLDBECK Tovačov a celá řada dalších firem, především z oblasti železniční dopravy. Všem i na tomto místě velmi děkujeme a věříme, že stejně dobrá spolupráce bude pokračovat i v příštích letech, kdy bychom rádi provoz vlaků rozšířili na celé víkendy.

Nyní už ale pár informací k podobě letošního Hanáckého léta na kolejích:

Prvním dnem letošního provozu vlaků bude sobota 3. července, jezdit se pak bude dle níže uvedeného jízdního řádu každou sobotu až do 28. srpna 2021. Opět

platí, že první ranní spoj v 8:28 hod. z Tovačova je právě pro Vás nastaven tak, abyste z něj mohli v Kojetíně pohodlně přestoupit na sobotní spěšný vlak „Radhošť“ směr Bystřice pod Hostýnem a Frenštát pod Radhoštěm (odjezd vlaku z Kojetína je v 8:50), za pomoci kterého si můžete udělat výlet třeba do Hostýnských vrchů a ještě se stihnete v podvečer vrátit vlakem zpět do Tovačova.

Současně s jízdami zvláštních vlaků bude každou sobotu otevřeno také železniční muzeum Kroměřížské dráhy v prostoru lokomotivního depa hned vedle nádraží v Kroměříži. Výčet dlouhodobých turistických lákadel ve všech městech a obcích při trati, stejně jako přehled kulturních akcí, které můžete vlakem navštívit, najdete na novém webu Hanáckého léta na kolejích na adrese www.hanacke-leto.cz.

*Těšíme se na shledanou ve vlaku!
členové spolku Kroměřížská dráha*

Sport

100 let fotbalu v Tovačově

Tento rok oslaví velkolepé kulaté výročí, a to sto let, náš fotbalový oddíl v Tovačově. Zrod našeho fotbalového klubu nezačínal vůbec jednoduše, a ještě složitější ho bylo udržet po celé jedno století v chodu.

Již v roce 1920 v Tovačově několik nadšenců započalo provozovat hru zvanou fotbal. Nejprve jen pro vlastní zábavu, ale brzy hledali soupeře v okolních obcích a sehrávali přátelská utkání. To byly první krůčky k položení základů prvního fotbalového oddílu SK Tovačov v našem městě. První utkání se hrálo za krásného počasí na hřišti „u březové aleje“ při výletu místní organizace Svazu válečných poškozenců, neboť fotbal měl sloužit v té době jen ke zpestření programu. A přece se stal hlavní atrakcí pro četné diváky, kteří se zájmem sledovali historicky první utkání Tovačova s Kojetínem, jež skončilo vítězstvím Kojetína 7:1. Před tím, než začali naši hráči pravidelně hrát, museli založit klub. Fotbaloví sportovci tedy svolali schůzi zájemců a přátel nového sportovního odvětví na „Panský dům“, aby zde řádně založili klub a zadali ke schválení stanovy. Byl zvolen výbor, v jehož čele stanul jako první předseda Alexandr Polanský, který byl ředitelem velkostatků, a jednatelem klubu byl zvolen Karel Sulík. Pravidelně se začalo hrát v roce 1921. Od tohoto roku můžeme hovořit, že se fotbalové mužstvo SK Tovačov účastnilo tehdejší tzv. „závodní kopané“. Na rozdíl od dnešních soutěží, které tvoří hlavně hrací náplň soutěže příslušného družstva oddílu kopané, ale také celoroční práci, na počátku se tedy jednalo především o přátelská utkání. Začátky nového klubu byly tedy plné starostí, opatření hřiště,

šaten, kopaček, praní dresů, to vše byly problémy, jejichž řešení vyžadovalo zvláštní obětavosti tehdejších členů našeho oddílu. V začátcích také bral klub do mužstva každého, kdo dovedl aspoň trochu hrát kopanou a působil v Tovačově nebo v okolí.

Fotbalový klub měl také finanční potíže, se kterými zápolil od založení, byly také příčinou rozpadu klubu. I díky těmto existenčním problémům se můžeme domnívat, že docházelo k častým obměnám výkonného výboru. První rozpad nastal v roce 1929 a tím skončila jedna kapitola sportovní činnosti našeho oddílu v Tovačově. Sportovní duch a nadšení však zanechaly příliš hluboké kořeny, a tak již v roce 1931 je založen nový klub pod názvem SK Haná Tovačov. Ustanovující schůze byla svolána do městské čítárny v červnu 1931. Naš klub se stal členem H.F.L. a byl zařazen do nejnižší IV. třídy. Klub se i nadále potýkal s nepříznivými osudy, jako nedostatek hráčů či finanční problémy spojené s udržením chodu klubu. Takže v části sezóny 1930 až 1931 došlo k odhlášení mužů a hráli soutěže pouze dorostenci. Tím pádem několik našich fotbalistů prvního mužstva odešlo hrát do jiných okolních klubů. Vedení se proto rozhodlo, aby si udrželo zbytek fotbalistů, aspoň sehrávat příležitostně přátelská utkání. Tím pádem se většina našich hráčů v klubu udržela a ten zbytek, co odešel, se posléze do Tovačova vrátil a již v roce 1935 postoupili naši muži z II. třídy do I.B třídy Hanácké župy. Zde poráží i taková mužstva jako jsou Přerov a Prostějov. I proto naši fotbalisté zažívají další velký úspěch, hned druhým rokem po sobě postupují, a to do I.A třídy Hanácké župy.

Bohužel pohoda trvala jen několik let a další sportovní neúspěchy klubu a další odchody hráčů byly příčinou velké krize. Klubu byla pro finanční nesrovnatelnosti zastavena činnost, další existence SK Hané Tovačov byla na váškách. Neshody uvnitř klubu se nepodařilo odstranit a následkem stálých neúspěchů a finančních potíží dne 18. října 1937 župa zastavuje definitivně činnost klubu až do zaplacení všech dluhů. Dne 30. ledna 1938 se schází Na Lapači valná hromada, předseda Pluhařík rezignoval na svoji funkci a schůze se poté rozpadla. Sportovní klub Haná Tovačov založený v roce 1931 přestal po sedmi letech existovat. Avšak 10. března 1938 se sešla nová ustanovující valná hromada a přicházejí noví funkcionáři, kteří chtějí Tovačovu vrátit tolik populární kopanou. V tomto roce nakonec mužstvo dokončí soutěž na desátém místě tabulky. Hraje se ještě pár let ve II. třídě, ale bohužel ve válečných letech se mnoho utkání neodehrálo, na našem zámku se usadili okupanti a hřiště pod Spanilou věží v roce 1941 osířelo – nastala další nucená pauza. Až 1. května 1944 bylo opět ohlášeno župou zahájení činnosti kopané, hráli se však pouze přátelská utkání. Začátkem září 1945 vzniká Sokolská tělovýchovná jednota sdružující veškerou sportovní činnost ve městě. To pro fotbal v našem městě ještě nic neznamená. Hrajeme pořád pod názvem SK Haná Tovačov. A to až do roku 1948, kdy byly všechny spolky sjednoceny a pod stejným názvem TJ Sokol Tovačov vystupují jak ve sportovních, tak i ve společenských akcích.

Po druhé světové válce až do sametové revoluce v roce 1989 náš fotbalový oddíl zažívá mnoho sportovních úspěchů, ale i zklamání. Dochází také k největšímu rozvoji fotbalového areálu. Ze sportovní stránky zažíváme u našeho prvního mužstva hned čtyři postupy o třídu výše, ale také čtyři pády. Nejvydařenější období datujeme z let 1962-1967 a 1973-1980, kdy naše mužstvo hraje I.B třídu. Hlavně druhé období je velmi úspěšné, když ve třech sezónách končíme druhí, a postup nám tak bohužel uniká. Naše mužstvo sehrálo i několik významných přátelských utkání, a to s FC Wien, ČSS Olomouc, TJ Gottwaldovem a Baníkem Ostrava. Hlavně proti Baníku se naši hráči vybičovali k úchvatnému výkonu a byli velmi rovnocenným soupeřem ligového mužstvu. V areálu dochází v tomto období k velkým změnám, které započaly v roce 1959, kdy byla zahájena první etapa šaten, která se prováděla brigádnicky, tak jako veškeré úpravy na hřišti. O tuto stavbu byl velký zájem a na brigády přicházelo mnoho sportovců, fanoušků, dokonce i diváků, jak to bylo vždy v té době, a to se budovalo zadarmo a veškerý stavební materiál dodávalo město Tovačov. Během těchto let bylo i přemístěno hřiště od břizové aleje do dnešní podoby. V roce 1985 byla u Dopravních staveb Olomouc dohodnuta výroba betonových tribunových schodů, které se smontovaly tentýž rok v našem areálu. V osmdesátých letech začalo na našem hřišti také daleko více dětí a dospělých sportovat, hrávalo se čím dál více zápasů a zjistilo se, že je nedostatek ša-

ten a dalšího vybavení nutného k udržení provozu fotbalového oddílu. V roce 1988 byla zahájena stavba další části. Byla provedena přístavba větší šatny, místnosti pro šatnáře, místnosti pro rozhodčí, klubovna a v neposlední řadě i výčep.

Od devadesátých let až do současnosti náš fotbalový oddíl zažívá další velké úspěchy. Rozšiřují se velkou měrou mládežnické týmy a v roce 2010 je založena i dívčí kopaná, která hraje turnajově malou kopanou. Naše hřiště i zázemí dostává opět novou podobu. Celé hřiště se úplně promění, a to tak, že se zmenší a posune směrem k tribuně (také je provedena výměna hliněného podlaží a osetí novou travou), je vybudována automatická závlaha, nové střídačky pro hráče a postaveny sítě za brankami. V areálu se také vybudovaly nové sprchy, sociální zázemí a šatny pro mládež. Největší investicí však byla v roce 2014 dostavba tribuny, a to zejména střechy. V tomto období si naše první mužstvo vede velmi solidně a zažívá opět čtyři postupy. Jeden postup je však výrazný, když v roce 2010 postoupili hráči po dlouhých 75 letech do I.A třídy. Bohužel v této soutěži se naše mužstvo udrželo pouze rok a od té doby hrají naši hráči I.B třídu krajské soutěže Olomouckého kraje.

Oslavy 100 let fotbalu v Tovačově jsou naplánované na víkend 26. a 27. června, kdy k nám mají zavítat i přátelé z německého týmu S.V. Kleinpachleben, se kterými máme více jak čtyřicet osm let staré přátelství. Kdy po dvou letech jezdíme hrát přátelská utkání my k nim nebo oni k nám. V červnu se tedy uskuteční v sobotu ráno turnaj mládežníků. Odpoledne proběhne slavnostní ceremoniál a přátelská utkání starých pánů a mužů s týmem z Německa. V neděli pak budou na hřišti probíhat fotbalové turnaje a přátelské utkání všech věkových kategorií. Na slavnostním ceremoniálu bude probíhat předávání plaket bývalým hráčům a činovníkům. A bude pokřtěna kniha vzniklá na počest sta let založení kopané v Tovačově.

Akce se samozřejmě uskuteční pouze, pokud to epidemiologická situace umožní, a pokud ne, bude přesunuta na jiný termín. Na krásné fotbalové výročí se všemi příznivci kopané se těší všichni členové oddílu kopané a rádi se s vámi uvidíme na fotbalovém hřišti.

*Mgr. Tomáš Šilha, Ph.D.
člen oddílu kopané*

Kalendáře akcí

Kulturní a sportovní akce v Tovačově červen, červenec, srpen, září, říjen 2021

Datum	Čas	Název akce	Místo konání	Pořadatel
26. – 27. 6. 2021 sobota, neděle	10.00 hod.	Oslavy 100 let kopané v Tovačově	Hřiště Pod Břízami, zámecký park	TJ Sokol Tovačov
4. 7. 2021 neděle	15.00 hod.	Přátelské posezení u cimbálu	Ulice Jiráskova	Hatě Tovačov
17. 7. 2021 sobota	9.00 hod.	Mistrovství České republiky Sdružení amatérských cyklistů	Start – zámek Tovačov	Sdružení amatérských cyklistů, Město Tovačov
17. 7. 2021 sobota	10.00 hod.	Procházka po bojišti 1866	Naučná stezka 1866	Komitét 1866 Město Tovačov
17. 7. 2021 sobota	10.00 hod.	GULÁŠFEST	Areál MS Haná (hájanka Tovačov)	Hatě Tovačov
17. 7. 2021 sobota	18.00 hod.	10 let skupiny KAMERON	Zámecký park	Kameron
24. 7. 2021 sobota	9.00 hod.	Výstava plastikových modelů PPof Tovačov	Sportovní hala Tovačov	Plastic people of Tovačov Město Tovačov
25. 7. 2021 neděle	14.00 hod. 16.00 hod.	Loutkové divadlo BOĎI – Bauerovi Josef	Nádvoří zámku	Město Tovačov
12. 8. 2021 čtvrtek	19.00 hod.	Noc na Karlštejně, Moravské divadlo Olomouc	Zámecký park	Město Tovačov
21. 8. 2021 sobota	14.00 hod.	Středověký den	Nádvoří zámku	Město Tovačov
21. 8. 2021 sobota	20.00 hod.	Srpnová noc	Areál MS Haná (hájanka Tovačov)	MS Haná Tovačov
28. 8. 2021 sobota	18.00 hod.	Slavnost u Gutmannů, připomenutí výročí 700 let města	Nádvoří zámku	Město Tovačov Zámecký spolek z.s.
3. 9. 2021 sobota	17.00 hod.	Večerní oživé prohlídky na zámku – Hrabě Monte Christo	Zámek, interiéry	Město Tovačov
11. 9. 2021 sobota	16.00 hod.	Vernisáž k výstavě obrazů Zdeňky Josefíny Trneckové	Zámek Tovačov – kaple	Město Tovačov
18. 9. 2021 sobota	9.00 hod.	Oslavy 55. výročí založení stolního tenisu	Sportovní hala	TJ Sokol Tovačov
24./26. 9. 2021 víkend	10.00 hod.	Hodové oslavy	Zámecký park	Město Tovačov
25. 9. 2021 sobota	10.00 hod.	Hlavní hodový program	Zámecký park	Město Tovačov
28. 9. 2021 úterý	10.00 hod.	Setkání Hanáků	Zámecký park	Město Tovačov Sdružení HANFOS
2. 10. 2021 sobota	17.00 hod.	Vzpomínková akce u příležitosti 155. výročí bojů u Tovačova	Zámecký park	Komitét 1866 Město Tovačov
24. 10. 2021 neděle	15.00 hod.	Koncert k ukončení zámecké sezóny	Rytířský sál, zámek Tovačov	Město Tovačov

Akce Tovačovského kulturního léta podzimu 2021 podporuje město Tovačov a Olomoucký kraj.

Jarní pozvánka na benefiční Galavečer v Dubu 2021

Vážení přátelé,

současná doba si žádá změny, a to i v případě benefičního Galavečera v Dubu 2021. **Odložený benefiční Galavečer z roku 2020 proběhne dne 11. července 2021 od 20 hodin v kostele Očišťování Panny Marie v Dubu nad Moravou.**

V letošním roce se můžete opět těšit na pana

Václava Neckáře a skupinu Bacily.

Na tomto večeru vystaví své mimořádné obrazy paní Eva Ova. Těchto osm zastavení je malováno přímo k tomuto večeru a je inspirováno modlitbou Františka z Assisi „Učiň mne Pane nástrojem“.

Stejně jako všechny předchozí večery pomáhaly, tak i v tomto roce jsem se rozhodla rozdělit výtěžek ze vstupného mezi kostel **v Dubu nad Moravou** a mezi **mobilní hospic Nejste sami.**

Vstupenky zakoupené v roce 2020 jsou samozřejmě platné pro letošní ročník.

Zbytek vstupenek budete moci zakoupit v obvyklých předprodejních místech. Květinářství Tovačov - Michaela Hrubá, OÚ Dub nad Moravou a OÚ Troubky nebo již nyní na jb.jitka.blahova@seznam.cz.

Pro připomenutí můžete zhlédnout foto z předchozích ročníků na www.jitka-blahova.cz

Na setkání s vámi se těší

Jitka Bláhová, pořadatel a producent akce.

Tovačov
město pod špičnou věží

ArtMoravia

Zámek

Srdečně Vás zveme na pokračování výstavy

KAREL NOVÁK

FOTOGRAFIE 1970 - 2015

Výstava potrvá v zámecké návštěvní dny od 1.6. do 4.9.2021:
červen, červenec, srpen - mimo pondělí od 10 do 18 hodin
září, říjen - sobota a neděle od 10 do 17 hodin.

vás srdečně zve na
PŘÁTELSKÉ POSEZENÍ U CIMBÁLU

KDY: 4.7.2021, od 15.00 hod

KDE: ULICE JIRÁSKOVÁ – STŘED, TOVAČOV

K tanci i poslechu zahraje cimbálová MUZIKA DONAVA

OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO

Městys Dub nad Moravou a Komitét pro udržování
památek z války roku 1866
si vás dovolují pozvat

**NA PIETNÍ VZPOMÍNKU NA UDÁLOSTI
ROKU 1866
V DUBU NAD MORAVOU
Sobota 17. července 2021**

Zahájení: 9.00 hod. na náměstí v Dubu u kříže 1866

Hlavní program:

- Připomínka událostí z července 1866
- Položení věnce u kříže na náměstí

**Akce se zúčastní několik vojáků v historických uniformách
27. praporu polních myslivců a 8. pěšího pluku**

**Po pietní vzpomínce se bude od 10.30 hod. konat vycházka
po bojišti u Tovačova**

**Program akce může být upraven dle aktuálních opatření v souvislosti s epidemií
Covid-19**

www.dubnadmoravou.cz www.1866.cz e-mail: komitet@1866.cz

Město Tovačov a Komitét pro udržování památek
z války roku 1866
si vás dovolují pozvat

NA VYCHÁZKU PO BOJIŠTI U TOVAČOVA Z ROKU 1866

Sobota 17. července 2021

Zahájení: 10.30 hod. u autobusového nádraží v Tovačově

Hlavní program:

- Prohlídka tovačovského bojiště a seznámení s průběhem srážky u Tovačova z 15. 7. 1866
- 13.00 hod. – pietní položení kytice u jednoho z pomníků
- Ukončení vycházky okolo 14.00 hod.

**Před vycházkou se bude v Dubu nad Moravou od 9. 00 hod.
konat pietní akt k uctění památky padlých vojáků.**

Program akce může být upraven dle aktuálních opatření v souvislosti s epidemií
Covid-19

www.tovacov.cz www.1866.cz e-mail: komitet@1866.cz

veselá
věda.cz

kroužky a tábory pro zvědavé děti

Kde: Hájovna Tovačov,
Cimburkova 157

Kdy: 16. - 20. 8. 2021

Cena: 1 950 Kč

PŘÍMĚŠTSKÝ TÁBOR

PRO PŘEDŠKOLÁKY A DĚTI PRVNÍHO STUPNĚ ZŠ

hravě svobodně s respektem samostatně bezpečně

Týden plný
záživných pokusů,
her a poznávání
... uvnitř i venku

Pondělí až pátek
od 8:00 do 16:00

V ceně pomůcky,
celodenní výlet,
každý den teplý oběd
a pitný režim

INFORMACE A PŘÍHLÁŠKY NA WWW.VESELAVEDA.CZ/TABORY

OSVĚDČENÍ O ÚSPOŘE EMISÍ

Město Tovačov

Identifikační číslo:
00302082

Díky rozvoji a provozu systému tříděného sběru a recyklace využitelných složek komunálních odpadů, včetně obalových, jste ve spolupráci se společností EKO-KOM, a. s. přispěli ke zlepšení životního prostředí a snížení "uhlíkové stopy".

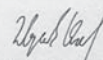
Úspora, kterou jste dosáhli představuje:

Emise CO₂ ekv.:

142,645 tun

Úspora energie:

3 760 286 MJ

Ing. Zbyněk Kozel
generální ředitel EKO-KOM, a. s.
V Praze dne 1. 6. 2021

Vypočteno na základě studie Posouzení systému sběru a recyklace obalových odpadů z hlediska jejich vlivu na životní prostředí.

**Tovačovské kulturní léto a
podzim 2021**

se konají za finanční podpory

Olomouckého kraje

Projekt

**„Výměna části střešní krytiny – byty v
zámku Tovačov - I. etapa“**

se v roce 2021 uskutečňuje za finanční podpory

Olomouckého kraje

Projekt

Oprava kapličky v Anníně

se v roce 2021 koná za finanční podpory

Ministerstva zemědělství

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Jak na výsadbu stromů na vlastním pozemku

Plánujete sázet stromy? Poradíme vám, jak začít a na co si dát při výsadbě pozor.

Ještě před výsadbou byste si měli ujasnit řadu věcí, například, k čemu má daný pozemek sloužit a jak moc se o něj a o zeleň plánujete starat. Představit si, jaký bude strom v dospělosti i jaký bude mít vliv na své okolí. Každá dřevina má totiž specifické nároky. Některé preferují vyšší vlhkost, jiné jsou suchomilné, či světlomilné. To vše je při navrhování potřeba zohlednit.

Pozor na invazivní a jedovaté druhy

Pokud se na pozemku pohybují děti, neměli byste zde vysazovat jedovaté druhy, konkrétně třeba tis. Zvýšenou pozornost výběru druhů by měli věnovat také alergici. Pyly lísky, břízy, olše, či vrby jsou silné alergen a na jaře by si zahradu moc neužili. Zamyslet byste se měli i nad tím, zda se výsadba do daného místa hodí z širšího kontextu. Například akát, který pochází ze Severní Ameriky,

se v podmínkách České republiky velmi dobře šíří a vytlačuje původní druhy. Sázet do krajiny nepůvodní druhy je tedy nevhodné.

Souhlas souseda (ne)třeba

Při plánování výsadby musíte dbát také na to, aby byly dodrženy všechny zákonné povinnosti. Občanský zákoník říká: „Nestanoví-li jiný právní předpis nebo neplyne-li z místních zvyklostí něco jiného, platí pro stromy dorůstající obvykle výšky přesahující 3 metry jako přípustná vzdálenost od společné hranice pozemků 3 metry a pro ostatní stromy 1,5 metru.“ Z toho vyplývá, že váš pozemek musí být dostatečně široký, aby nebyla tato povinnost porušena. Případně si musíte zajistit souhlas vlastníků okolních pozemků.

Jak na výsadbu ve velkém

Příprava výsadby ve větším měřítku vyžaduje peníze a čas. Ucelené informace o tom, co organizace takové výsadby

obnáší, včetně odkazů na finanční zdroje, najdete na webu sazimebudoucnost.cz. Tam si můžete stáhnout i podrobné manuály, jak stromy sázet a jak o ně po výsadbě pečovat. Na webu najdete také informace o možnostech finanční podpory výsadeb.

Každý strom se počítá

Vysazené stromy je dobré evidovat. K tomu slouží centrální registr stromů na webu Sázíme budoucnost. Zaregistrovat do něj výsadbu může každý, kdo od roku 2019 vysadil stromy mimo les. Po zaregistrování se strom přidá na interaktivní mapu a započítá se mezi nové stromy vysazené v naší krajině a v obcích.

Díky tomu získáváme unikátní přehled o druzích a počtech stromů vysazených v ČR a můžeme měřit dopad společného úsilí všech, kdo sází stromy. Na celonárodní úrovni neexistují žádné souhrnné přehledy o kácení a sázení stromů. Registrace nově vysazených stromů je proto velmi důležitá.

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých slaví 25 let od založení

Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých vznikla dne 16. června 1996 sloučením tří subjektů: České unie nevidomých a slabozrakých, Společnosti nevidomých a slabozrakých v České republice a Společenství organizací nevidomých a slabozrakých.

SONS ČR je spolek, který sdružuje osoby, kteří nevidí vůbec nebo vidí špatně už od dětství, i těch, co přicházejí postupně o zrak v dospělosti. Spolu s obecně prospěšnými společnostmi (TyfloCentry a TyfloServisy), které SONS vybudovala, pracuje na celém území ČR. Své odbočky a odborná střediska má v převážné většině okresů ČR a sdružuje na 10 000 členů.

Pro dospělé osoby s těžce poškozeným zrakem nabízí SONS ČR škálu služeb, které usnadňují každodenní život, zpříjemňují a obohacují společenské aktivity, učí jak žít, bavit se i pracovat bez ohledu na poškození zraku.

SONS má v Praze, v Jinonicích, i své středisko výcviku vodících psů pro zájemce z celé republiky. Kontakt: 251 611 154, vodicipsi@sons.cz

Všichni pracovníci SONS jsou ze zákona pravidelně proškolení. Velkou pomocí jsou dobrovolníci, kteří pomáhají převážně při doprovodech a zajišťování větších akcí.

V Olomouckém kraji působí pět poboček SONS – v Přerově, Olomouci, Prostějově, Šumperku a Jeseníku. V Přerově můžete SONS navštívit na níže uvedené adrese:

SONS Přerov
Adresa: Jaselská 6
Kontakt: 775 438 152;
email.: prerov-odbocka@sons.cz

SONS Přerov poskytuje dvě registrované sociální služby: odborné sociální poradenství a sociálně aktivizační činnost pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Jsou určené osobám s těžce poškozeným zrakem od 16 let výše. Organizace pomáhá zajišťovat kompenzační pomůcky, příspěvky, dávky, orientovat se v zákonech, zprostředkovává kontakt se společenským prostředím aj. Nyní má ve své členské základně 63 osob. Pro své uživatele nabízí různé kroužky, kluby, výlety, exkurze, přednášky, sportovní a kulturní akce, vše přizpůsobené cílové skupině. Při aktivitách se procvičuje paměť, jemná motorika, práce individuální i v kolektivu, a to v kroužku rukodělném, šachovém, klubu stolních her, při lekcích trénování paměti aj. Zvyšovat fyzickou zdatnost mohou zájemci u bowlingu, zvukem

naváděné laserové střelbě, vycházkách, výletech nebo u sportovních soutěží. Informace ze sociální oblasti, program k akcím a další rubriky jsou zveřejňovány v tištěném měsíčníku se zvětšeným písmem a elektronicky na webových stránkách: <https://www.sons.cz/prerov>

SONS spolupracuje s očními a praktickými lékaři, obcemi, úřady, školami, neziskovými organizacemi. Zájemci si mohou vyzkoušet kompenzační pomůcky jako například lupy, čtecí zařízení, počítače a mobily s hlasovým výstupem, indikátory hladiny tekutin, měřiče délky, váhy, teploty, také s klapkami na očích poznávat hmatem předměty, zahrát si stolní hry pro nevidomé a slabozraké nebo zastřílet na zvukem naváděném střeleckém laserovém simulátoru.

Členové a dobrovolníci SONS mají také možnost seberealizace. Mohou se společně s pracovníci a oblastní radou podílet na plánování a organizování akcí, rozšiřovat mezi lidmi povědomí o světě nevidomých a slabozrakých osob.

Těšíme se na nové členy, příznivce a dobrovolníky.

*Článek sestavila vedoucí pracoviště
a sociální pracovnice SONS Přerov
Mgr. Kamila Hošková, DiS.*

Odchyt psů v Tovačově v roce 2020

Pes křížence retrívra byl odchycen dne 3.1. 2020 u sádek Rybářství Tovačov. Původnímu majiteli byl navrácen dne 04.01. 2020

Pes křížence většího vzrůstu byl odchycen v areálu AGRA Tovačov dne 18.2. 2020. Pes musel být ze zdravotních důvodů utracen.

Pes křížence malého vzrůstu byl odchycen dne 26.3. 2020 u Tovačovských jezer. Náhradnímu majiteli do Kroměříže byl předán 02.04. 2020.

Pes německého ohaře byl odchycen u prodejny COOP v Tovačově dne 22.5. 2020. Pes byl předán následujícího dne původní majitelce.

Dne 03.8.2020 byla v Jiráskové ulici odchycena fenka hrubosrstého jezevčíka. Navrácena byla původnímu majiteli téhož dne.

Pes křížence většího vzrůstu byl odchycen dne 12.8. 2020 v lese mezi obcemi Troubky a Lobodice. Pes byl 22.9. 2020 předán do útulku v Čechách pod Kosířem.

Dne 15.10.2020 byla v Anníně odchycena fenka křížence menšího vzrůstu. Navrácena byla původní majitelce dne 25.10.2020.

Pes křížence menšího vzrůstu byl odchycen 2x - v místní části Annín dne 21.11. 2020 a na náměstí dne 21.12. 2020. Vždy byl vrácen původní majitelce do Annína - 22.11. a 22.12. 2020.

Při odchytu zatoulaných psů spolupracuje město Tovačov s Kynologickým klubem Tovačov, z.s.

Výstava plastikových modelů PProf Tovačov

Sportovní hala Tovačov - 24.července 2021

XI.ročník

K sobotní výstavě menší doprovodný program. Občerstvení zajištěno, točené pivo, pečení pstruzi. A tradičně, souběžně s výstavou se konají sobotní jízdy motoráčkem Tovačov-Kojetín a zpět.

Výstava plastikových modelů letadel, techniky, aut, lodí, diorám, papírových modelů, aj.
Opět stylem líbí-nelíbí, + vyhlášení oceněných modelů / modelářů.
Během akce prodej modelů a modelářských potřeb.
účast klubů vojenské historie, atd.

Zahájení v 9:00hod.
Přejímka modelů již od 7:00hod.

Vstupné dobrovolné
www.plasticpeopleoftovacov.wbs.cz

